

Britainia Handian nuklear berriak ere 'Made in China' dira

Pello Zubiria Kamino

@pellozubiria

Xi Jinping lehendakari txinatarrak Londresen lurra hartu baino ordu batzuk lehenago iritsi arazi zien oparia ingelesei: Txinak bere gain hartzen duela Hinkley Pointeko zentral nuklear berriaren herena, EDF multinazional frantsesarekin ezkondu. Ez dea iraultza energia nuklear zibila asmatu zuen Ingalaterrak orain Txinaren esku uztea?

Alderdi Komunista eta militar txinatarrak Britainia Handiko zentral nuklearrak kontrolatzen... ez ote da amesgaiztoa kontserbadore neoliberal ingelesentzako? Ez, bada, eta ituna Xi Jianpingekin *txin-txin* eginez ospatu dute Elisabeth erregina zaharrak, Kate noizbait erregina izango denak eta David Cameron lehen ministroak.

Txerriak bezala, dena probetxugarri izango du, omen, EDF Electricite de Francek eta China General Nuclear Power Corporationek Nikley Pointen 2025erako lanean edukiko duten zentral atomikoak. Erresuma Batuak behar duen argindarraren %7 ekoiztuko du. 35 urtez megawat 92 libratan eskainiko du –gaurko prezioa halako bi, horra taxa bakarretakoa–.

24.500 milioi libra (34.500 milioi euro) kostako delarik, bere eraikuntzak 100 milioi libra ekarriko dizkio inguruko ekonomiari, 2.000 milioi inguru bizirik egongo den 35 urtetan. Bi milioi kotxek botatakoa adina karbono aurreztuko dizkio ingurumenari. 25.000 lanpostu eraikitzen ariko diren urteetan...

Hain da etekinez betea nuklear txinatarrarekin lortutako tratua, ezen eta Londresko gobernuak eraiki nahi dituen gehiagotara ere zabalduko baita ziurrenik. Bi aipatzen dira dagoeneko: Sizewell herrian eraiki nahi dena Suffolk eskualdean eta Essexeko Bradwellen eraikitzekoa.

Azken hogeitau urteotan ez da zentral berririk eraiki Erresuma Batuan. Orain,

ordea, zazpi daudenez iraungitze datatik hurbil eta ixtekotan, zortzi berri altxatzea aipatu du Cameronen gobernuak. Somerset eskualdean dagoen Hinkley Pointen, lehengo zaharraren lekua hartu behar du.

European Pressurised Reactors (EPR) motako erreaktoreak aurreikusten dira Erresuma Baturako. EDFk sortutako sistema honek, hala ere, askori piztu dio zalantza bai epe eta bai kosteei dagoenentz. EPR motako bi zentral ari dira eraikitzen Europan, Flamanvillekoa Frantzia eta Olkiluotokoa Finlandian, eta bietan okertu dira kalkuluak, epeak luzatuz eta kosteak espero baino askoz gehiago garestituz.

Herritar askok, berriz, galdetu du ea zertara datozen txinatarrak herrialde batentzako hain estrategikoa den energia atomikoa antolatzen. David Cameronen funtsean soson argudioa ateratu du mahaira: Londresko gobernuak ez daukala dirurik horretan inbertitzeko.

George Osborne, Erresuma Batuko Ogasun ministroak esan duenez, "horretan xahutzen badugu dirua, ez zaitugu geratuko osasun sistema eta eskolak finantzatzeko". Modu salgarriagoan azaldu nahi izan du Cameron eta kontserbadoreek aspalditik oso garbi utzia daukatena: estatuaren defizita murriztea da lehentasuna. Beraz, energia atomikoa hain ona izanik, horretan inbertitzeko modua konpainia pribatuak erakartzea da.

'Low Cost' atomikoak

The Guardian egunkarian Aditya Chakraborty grafikoki deskribatu du kontserbadoreen amarrua: "Osbornek orain [energiaren] ber-nazionalizazioa aldarrikatzen du, nahiz eta Britainia ez den nazio bati uzteko". Bitxia baita politikari eskuindarrak izatea, azpiegiturak eta konpainia estrategikoak esku publikoetan egotearen aldekoak marxista irrigarritzat mesprezatzen dituztenak berak, energia atomikoa Txinaren esku lagatzen dutenak.

Dio Chakraborty britainiarrek: "Cameronek geratzen zaigun guztia saldu nahi du, ikasleen kredituak barne. Nuklearrena ez da azken errematea baizik. Guk ez dugu eraikiko, ez gara jabe izango, ez dugu kontrolatuko. Baina faktura geuk ordainduko dugu: lanpostuak galduz, zergak desagertuz, neguetan energia garestiago pagatuz".

The Ecologist aldizkarian bi alde oso ezberdinetatik analizatu dute Cameronen erabakia: negozioaren ezaugarri ekonomiko eta politikoak batetik, zentral berriok eta oro har Txina atomoe-tan egiten ari den urratsek eragindako arriskuak bestetik.

Bristoleko unibertsitatean irakasle den Jeffrey Hendersonek argudiatu du Hinkley Pointen abiatutako bideak pagotxa dakarkielako banku handiei eta ezer onik ez herritarrei. Izan ere nola ulertu militar asko ere kontra dauzkan horrelako itun bat, atari ondoko zentral nu-

ABC Newsen argazki txikian, Xi Jianping lehendakari txinatarra topa egiten laster Erresuma Batuko erregina izan litekeen Kate printzesarekin, azaroaren 10ean Londresen. AP agentziaren irudi handian, zentral nuklear berria eraikitzeko obrak Changjiangen, Hainan eskualdean.

klearrak atzerritarren (komunisten!) mende uzten dituen?

Hendersonek dioenez, “paradoxa ulertzeko arretaz begiratu behar diogu gobernu britainiarrek Xi Jinping lehendakariarekin daukan *flirtaren* beste osagai bati: bi herrialdeen finantza zerbitzuek elkarrekiko daukaten harreman gero eta estuagoari”.

Londresko *City* famatuak aspaldi hartu zuen bere gain Erresuma Batuekiko independentzia. XVII. mendetik espeklazioan berezitu da eta gaur agintean dagoen elite politiko-ekonomikoa *City* horren ordezkaria da, ez herritar britainiarrena. Horregatik Xi Jianpiang eta Cameronek urrats berriak egin dituzte Shangai eta Londresko burtsak elkarri lotzeko.

“Tamalez, Txinako finantza sistema ere beteta dago kreditu ustelez. Hango

atzeraldi ekonomikoak kreditu pozoitsu horiek askoz arriskugarriago bilakatu ditzake. Ez al goaz elkarrekin Txinak sortu eta Britainia Handiak bermatutako hurrengo kolapso ekonomikora?”

The Ecologisten zuzendari Oliver Tickellek azaldu ditu Txinako beroaldi atomikoak mundu osoko ingurumenari dartzakion arriskuak. Britainia Handira eta mundura zabaltzen hasi aurretik, Txinak aurreikusi baitu bere lurraldean bertan eraikitzea... 400 erreaktore berri!

Munduko nuklearzaleak pozarren daude Pekineko agintariekin: “*China Shows How to Build Nuclear Reactors Fast and Cheap*” titulatu du Forbesez. Txinak erakusten digu nola eraiki nuklearrak arin eta merke. 2050erako 350 giga-wattetik gorako potentzia edukiko omen du Txinak, epe horretan eraikita

400 erreaktore, bilioi bat dolar inbertituz.

Zenbat denbora beharko da Fukushima bezalako hondamendi bat ikusteko Txinan? Ez gehiegi, tamalez. Istripu larri bat kalkulatzeko da erreaktoreen funtzionamenduzko 3.000-4.000 urteko. Dio Tickellek suitzarren perfekzionismoarekin luza litezkeela arrisku epeak, baina txinatarrek segurtasunean axolagabekeria handia erakutsi dutela. Zertarako jarri adibiderik...

Arin eta merke, berriz, zeren konturara? Eskulana Txinan merkeagoa delako, ziur, baina Tickellen iritzian “hain merkea soilik gertatu liteke segurtasuna asko murrizteari esker”. Alemaniatic nuklearren itxiera Europar zabaltzen ari zela uste genuenean, Hinkley Pointen barrena atzeko atetik datorkigu atomoa. ■

ZINKUNEGI
OPTIKA

Hernani, 23 · 20004 Donostia
T. 943 420 624
info@zinkunegioptika.com
www.zinkunegioptika.com

zuri begira